การดำเนินการทางวินัย

โดย
นายประวิทย์ เปรื่องการ
ผู้ชำนาญการพิเศษ/
อนุกรรมการด้านมาตรฐานวินัย อุทธรณ์และร้องทุกข์
ของ ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต.

๑. มาตรฐานวินัยฉบับใหม่

(๑) ชื่อ “มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๘”

(๒) ก.จังหวัดใช้แบบเดียวกัน เพียงเปลี่ยนชื่อเป็น

“หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน การลงโทษทางวินัย พ.ศ. ....” เท่านั้น ให้นำไปอ้างอิงเวลาใช้

(๓) เริ่มใช้ ๑ ม.ค.๒๕๕๙ (เนื่องจากเข้าแท่ง)

(๔) มีทั้งหมด ๘๙ ข้อ (เดิมมี ๗๒ ข้อ)

(๕) เป็นสารบัญญัติ ๒๕ ข้อ/วิธีสบัญญัติ ๖๔ ข้อ

๒. นัยยะ ๕ ประการ ของ “วินัย”

(๑) ความหมาย

(๒) ประเภท

(๓) ฐานความผิด

(๔) สถานโทษ

(๕) ลักษณะเฉพาะ

๑. ความหมาย มี ๒ ประการ

(๑) ลักษณะเชิงพฤติกรรมในการควบคุมตนเอง

(๒) บทกำกับพฤติกรรมมนุษย์

๒. ประเภท มี ๒ ประเภท

(๑) วินัยอย่างไม่ร้ายแรง

(๒) วินัยอย่างร้ายแรง

๓. ฐานความผิด มี ๑๙ ฐาน

๔. สถานโทษ มี ๕ สถาน

(๑) ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือนหรือลดเงินเดือน

(เป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรง)

(๒) ปลดออก ไล่ออก

(เป็นวินัยอย่างร้ายแรง)

<u>หมายเหตุ</u> พนักงานจ้าง/ลูกจ้าง มีโทษ ๔ สถาน คือ

๑. ภาคทัณฑ์

๒. ตัดค่าตอบแทน

๓. ลดค่าตอบแทน

๔. ไล่ออก (ไม่มีโทษปลด)

๕. ลักษณะเฉพาะ มี ๓ ประการ

(๑) ไม่มีอายุความ

(๒) ต้องมีสภาพเป็นข้าราชการ (แต่มีข้อยกเว้น)

(๓) เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาสังกัดปัจจุบัน

๓. วินัยและการรักษาวินัย

(๑๙ ฐาน)

ตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

ข้อห้าม...ข้อปฏิบัติ...รัฐกำหนด

ถือเป็นกฎ...ต้องทำ...จำให้มั่น

สิบแปดข้อ...คือวินัย...ราชการ

จงช่วยกัน...จดจำ...ทำให้ดี

หนึ่ง..สนับสนุน...ประชาธิปไตย...ใจบริสุทธิ์

สอง..นั้นสุจ...จริตธรรม...ตามหน้าที่

สาม..ปฏิบัติ...ราชการ...เกิดผลดี

สี่..ไม่มี...ความประมาท...ชาติพ้นภัย

ห้า..ทำหน้าที่...ตามระเบียบ...เทียบให้มั่น

หก..ทราบเหตุการณ์...บ้านเมือง...เรื่องเคลื่อนไหว

เจ็ด..ปิดความลับ...ราชการ...ไม่ขานไป

แปด..ทำตามนาย...สั่งชอบ...ในกรอบเกณฑ์

เก้า..ไม่ทำการ...ข้ามขั้น...ให้ท่านโกรธ

สิบ..ไม่โปรด...รายงานเท็จ...ให้ท่านเห็น

สิบเอ็ด..ถือธรรมเนียม...ราชการ...ที่ท่านเป็น

สิบสอง..ไม่เบน...ทิ้งหน้าที่...ต้องดีพอ

สิบสาม..ต้องสุภาพ...ดูงาม...ห้ามกลั่นแกล้ง

สิบสี่..ไม่...แสดงหมิ่น...ผู้ติดต่อ

สิบห้า..ไม่..ทำเสื่อมเกียรติ...ขรก.

สิบหก..หนอ...หุ้นส่วน...ควรห่างไกล

สิบเจ็ด..ไม่...เอียงการเมือง...เรื่องเลือกตั้ง

สิบแปด..ทั้ง...ห่างชั่ว...มั่วเหลวไหล

สิบเก้า..งด..คุกคามเพศ...เหตุเคืองใจ

หากทำได้..จะอยู่ยาว...ถึงคราวเกษียณฯ

๔. ฐานขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชา (ข้อ ๑๓)

(ที่มีการแก้ไขจากเดิม) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่า

(๑) จะทำให้ราชการเสียหาย หรือ

(๒) จะไม่เป็นการรักษาประโยชน์ของทางราชการ หรือ

(๓) เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๔) ต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีให้ทบทวน

(๕) ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือ ต้องปฏิบัติตามและไม่ผิดวินัย

๕. ความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

มี ๑๐ ข้อ (ฐาน)

(๑) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ/ทำให้เกิดความเสียหายร้ายแรง (ข้อ ๗ ว.๓)

(๒) ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ (ข้อ ๙ ว.๒)

(๓) ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ฯลฯ (ข้อ ๑๐ ว.๒)

(๔) เปิดเผยความลับของราชการ (ข้อ ๑๒ ว.๒)

(๕) ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการชอบ (ข้อ ๑๓ ว.๒)

(๖) รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา (ข้อ ๑๕ ว.๒)

(๗) ขาดราชการ ละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่ (ข้อ ๑๗ ว.๒)

(๘) ดูหมิ่น กดขี่ ข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อ (ข้อ ๑๙ ว.๒)

(๙) ประพฤติชั่ว (ข้อ ๒๓ ว.๒)

(๑๐) ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ (ข้อ ๒๓/๑ ว.๒)

๖. พฤติกรรมของการมีวินัย

(๑) วินัยต่อประเทศชาติ

(๒) วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(๓) วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

(๔) วินัยต่อเพื่อนร่วมงาน

(๕) วินัยต่อประชาชน

(๖) วินัยต่อตนเอง

๗. องค์ประกอบความผิดทางวินัย

(๑) จะถือว่าผิดวินัยฐานใด พฤติการณ์ที่กระทำต้องครบองค์ประกอบความผิดในฐานนั้นด้วย

(๒) หากไม่ครบองค์ประกอบความผิด จะไม่ผิดวินัยฐานนั้น แต่อาจผิดฐานอื่น เช่น ไม่ผิดฐานทุจริตแต่อาจผิดฐานประพฤติชั่ว ได้ เป็นต้น

ฐานที่ ๑-๑๗ และฐานที่ ๑๙ มีองค์ประกอบความผิด

ฐานที่ ๑๘ มีแนวทางพิจารณาว่า ทำอย่างไร “ชั่ว” /”ร้ายแรง”

๘. ตัวอย่างความผิดฐานทุจริต

มี ๔ องค์ประกอบ คือ

(๑) มีหน้าที่ราชการต้องปฏิบัติ

(๒) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยมิชอบ

(๓) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

(๔) มีเจตนาทุจริต

๙. แนวทางการพิจารณาความผิดฐาน

“ประพฤติชั่ว” มี ๓ ประการ

(๑) เกียรติของข้าราชการ

(๒) ความรู้สึกของสังคมต่อพฤติกรรมนั้น

(๓) เจตนาในการกระทำ (รู้สำนึกขณะกระทำ)

<u>หมายเหตุ</u> การเสพสุราผิดได้ทั้งวินัยไม่ร้ายแรงและร้ายแรง

<u>กรณีร้ายแรง</u>

๑. ดื่มสุราในขณะปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒. เมาสุราเสียราชการ

๓. เมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดความเสียหาย

๑๐. “ละทิ้ง” “ทอดทิ้ง” ต่างกันอย่างไร ?

(๑) ละทิ้ง หมายถึง ตัวไม่อยู่ จะเซ็นชื่อหรือไม่ก็ตาม

(๒) ทอดทิ้ง หมายถึง ตัวอยู่ แต่ไม่ทำงาน

(๓) ขาดราชการติดต่อกันเกิน ๑๕ วัน ให้นับรวมวันหยุดตรงกลาง

(๔) จะถือว่าขาดราชการ ต้องขาดตั้งแต่ครึ่งวันเป็นต้นไป

๑๑. อำนาจการดำเนินการทางวินัย

เป็นอำนาจของนายกฯ (ม.๑๕ ว.๑)

(๑) ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน

(๒) ออกคำสั่งระหว่างสอบสวน (พัก/ให้ออกไว้ก่อน)

(๓) ออกคำสั่งลงโทษ

(๔) รายงานไปยัง ก.จังหวัด

- นายกฯ อาจมอบอำนาจให้ ผบ.อื่นในองค์กรนั้นได้ (ว.๒) แต่มอบให้ผู้กำกับดูแล (นอภ./ผวจ.) ไม่ได้

๑๒. หน้าที่ของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวินัย

มี ๓ ด้าน คือ (ข้อ ๒๔)

(๑) เสริมสร้างและพัฒนาให้มีวินัย

(ทำตัวเป็นแบบอย่าง ให้การฝึกอบรม สร้างขวัญฯ)

(๒) ป้องกันไม่ให้กระทำผิดวินัย

(เอาใจใส่ สังเกตการณ์ ขจัดเหตุ)

(๓) ดำเนินการทางวินัยทันทีเมื่อกระทำผิด

- ผู้บังคับบัญชาที่เป็นข้าราชการ ละเลยหรือไม่สุจริต ถือว่ากระทำผิดวินัยเสียเอง ต้องถูกดำเนินการทางวินัยเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากด้วย
- ผู้บังคับบัญชาที่เป็นนายกฯ (รองนายกฯ) ละเลยหรือไม่สุจริต ให้ นอภ./ผวจ.สอบสวน เพื่อถอดถอน

๑๓. บัตรสนเท่ห์/ร้องเรียน/ส่งเรื่อง

(ข้อ ๒๔ ว.๕-๙)

(๑) บัตรสนเท่ห์เฉพาะรายที่ระบุหลักฐาน/กรณีแวดล้อมชัดแจ้ง/ชี้พยานบุคคลแน่นอน

(๒) หนังสือร้องเรียนที่ปรากฏตัวผู้ร้อง หรือ ผบ.สงสัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้น (มีการกล่าวหาด้วยวาจา ต้องจัดให้มีการบันทึกด้วย)

(๓) หากเป็น ผบ.อื่น ให้รายงานตามลำดับชั้นถึงนายกฯ โดยเร็ว

(๔) สตง./ป.ป.ช./อำเภอ/จังหวัด หน่วยงานรัฐส่งเรื่องมา

ทั้ง ๔ ประการ เป็นกรณียังไม่มีพยานหลักฐานในเบื้องต้น ให้นายกฯ สอบข้อเท็จจริงก่อน ถ้า

(๑) ไม่มีมูล ให้ยุติเรื่องเสีย

(๒) มีมูล ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

๑๔. การวิเคราะห์ “หนังสือ” แจ้ง

ให้พิจารณาตอนท้ายหนังสือ (ย่อหน้าสุดท้ายก่อนคำว่า จึง... และลงนาม) ว่า “เขาให้ทำสิ่งใด ก็ต้องทำสิ่งนั้น” เช่น

(๑) <u>ให้สอบข้อเท็จจริง</u> ต้องตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง

(๒) <u>ให้สอบข้อเท็จจริงทางละเมิด</u> ต้องตั้งกรรมการละเมิด

(๓) <u>ให้ดำเนินการทางวินัย</u> ต้องตั้งกรรมการสอบวินัย

(๔) <u>ให้ดำเนินคดีอาญา</u> ต้องไปแจ้งความกับตำรวจ โดย

๑) นายกฯ ไปแจ้งเอง หรือ

๒) มอบเป็นหนังสือให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ไปแจ้งแทน

๑๕. วิธีการแสวงหาข้อเท็จจริง

(๑) มอบ ขรก.ผู้หนึ่งผู้ใดสืบสวนข้อเท็จจริง หรือ

(๒) ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสืบสวน/สอบสวน/หรือตรวจสอบข้อเท็จจริง ก็ได้

ทั้ง ๒ กรณี ให้กำหนดวันเวลาแล้วเสร็จไว้ด้วยตามความยากง่ายของเรื่อง

๑๖. การ “ชี้มูล” ความผิดทางวินัย

ถือเป็นพยานหลักฐานในเบื้องต้น นายกฯ ต้องดำเนินการทางวินัยทันที โดย

(๑) ตั้งกรรมการสอบวินัย (อย่าสอบข้อเท็จจริงซ้ำอีก)

(๒) กรณีชี้มูลแต่ไม่ระบุตัวบุคคล นายกฯ ต้องมอบให้ตรวจสอบจากเอกสาร (โครงการ) ที่มีอยู่เดิม เพื่อทราบตัวบุคคลในการนำชื่อนั้นมาตั้งกรรมการสอบวินัย

๑๗. ความเกี่ยวพันของอาญา/ละเมิด/วินัย

(๑) <u>เมื่อถูกแจ้งความคดีอาญา</u> หรือ <u>ถูกฟ้องคดีอาญา</u> นายกฯ ต้องตั้งกรรมการสอบวินัยไปพร้อมกันด้วย (ผลอาจต่างกัน เพราะการรับฟังพยานหลักฐานและการพิจารณาต่างกัน หากสุจริตแล้วไม่ต้องรับผิด)

(๒) <u>เมื่อตั้งกรรมการสอบละเมิด</u> นายกฯ ต้องตั้งกรรมการสอบวินัยด้วย (ผลสรุปอาจเป็นวินัยไม่ร้ายแรง และหากมีการชดใช้ทางละเมิดแล้ว อาจถือเป็นเหตุลดหย่อนโทษได้)

๑๘. การดำเนินการทางวินัย

หมายถึง การดำเนินการที่ต้องกระทำเป็นพิธีการตามหลักเกณฑ์ของ ก. จังหวัด เมื่อพนักงานส่วนท้องถิ่นกระทำผิดวินัย หรือถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และนายกฯ พิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลแล้ว

๑๙. การดำเนินการทางวินัยผู้ที่ออกจากราชการไปแล้ว (ข้อ ๒๘)

(๑) ถูกกล่าวหาไว้ทั้งก่อนและหลังออก ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๑) เป็นหนังสือ ต่อ

๒) ผบ.ของผู้นั้น หรือผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมาย หรือ ผบ.กล่าวหาเป็นหนังสือเอง หรือถูกฟ้อง/ต้องหาคดีอาญา (เว้นประมาท/ลหุโทษ)

(๒) ให้นายกฯ ดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนยังไม่ออก (เว้นแต่ออกเพราะตาย)

(๓) หากสอบเสร็จจะลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็ให้งดเสีย

(๔) ต้องตั้งกรรมการสอบสวน ตามข้อ ๒๘ นับแต่วันพ้น

การดำเนินการทางวินัยผู้ที่ออกจากราชการไปแล้ว (ข้อ ๒๘/๑) ต่อ

(๑) ถูกกล่าวหาไว้ทั้งก่อนและหลังออก ว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง เป็นหนังสือ ต่อ ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท. หรือถูกฟ้อง/ต้องหาคดีอาญา (เว้นประมาท/ลหุโทษ)

(๒) ให้เป็นไปตามกฎหมาย ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท.นั้นเสมือนยังไม่ออก (เว้นแต่ออกเพราะตาย)

(๓) หากไต่สวนเสร็จจะลงโทษเป็นวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ก็ให้งดเสีย

(๔) โดยไม่ต้องใช้หลักเกณฑ์วินัย

๒๐. “การสืบสวนทางวินัย”

หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเบื้องต้น เพื่อทราบรายละเอียดในการดำเนินการทางวินัย มี ๒ กรณี คือ

(๑) ก่อน ดำเนินการทางวินัย ได้แก่ การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานก่อนการวินิจฉัยว่า มีมูล หรือไม่

(๒) เป็น การดำเนินการทางวินัย ได้แก่ การสืบสวนกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง เช่น ละทิ้งหน้าที่ราชการ

๒๑. “การสอบสวนทางวินัย”

หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการอื่นเพื่อทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์หรือพิสูจน์เรื่องที่กล่าวหาเพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรม และเพื่อพิจารณาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร และถ้าผิดควรได้รับโทษสถานใด มี ๒ กรณี ได้แก่

(๑) ไม่เป็นกระบวนการ เช่น ผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

(๒) เป็นกระบวนการ คือ ผิดวินัยอย่างร้ายแรง ต้องตั้งกรรมการสอบสวนตามกฎหมาย (ใช้แบบ สว.๑) และสอบสวนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

๒๒. “หลักการสอบสวน” ทางวินัย

มี ๓ องค์ประกอบ ดังนี้

(๑) ต้องแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ทราบ

(๒) ต้องสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้รู้

(๓) ต้องให้โอกาสชี้แจงหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหา (สำคัญ)

<u>หมายเหตุ</u> หากยังไม่มีการสอบสวน แต่ออกคำสั่งลงโทษทางวินัยก่อน คำสั่งลงโทษนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒๓. สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

(๑) นำทนายความ หรือ

(๒) ที่ปรึกษา

เข้าฟังคำชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้ (ข้อ ๒๖ ว.๒)

แต่ห้ามพูดแทนผู้ถูกกล่าวหา (ฟังเพื่อจับประเด็นช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาในภายหลัง)

หมายเหตุ กรณีตั้งกรรมการสอบหย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสมไว้แล้ว กรรมการวินัยจะนำสำนวนนั้นมาพิจารณาโทษทางวินัยเลยก็ได้

๒๔. การกันเป็นพยาน (ข้อ ๓๐-๓๗)

(๑) การกันเป็นพยาน ต้องมีการทำผิดวินัยด้วย และ

๑) ให้ถ้อยคำจนดำเนินการทางวินัยตัวการสำคัญได้ หรือ

๒) แสวงหาข้อมูลที่อื่นไม่ได้ นอกจากผู้นั้น

(๒) เป็นอำนาจของนายก อปท.โดยต้องทำเป็นหนังสือ

(๓) การให้ถ้อยคำถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ผิดวินัย

(๔) ผู้บังคับบัญชาอื่นได้รับข้อมูลให้รายงานถึงนายก อปท.

(๕) ต้องไม่เกิดจากการล่อลวง ขู่เข็ญ ให้สัญญาใด ๆ

(๖) กันได้ทั้งก่อนและหลังตั้งกรรมการสอบสวน

(๗) ถูกกันแล้วไม่มาให้ถ้อยคำ หรือมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือให้แต่ไม่เป็นประโยชน์ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือกลับคำให้การ ให้เลิกการกันแล้วดำเนินการทางวินัยต่อไป

(๘) ให้นายก อปท.แจ้งเกี่ยวกับการกัน และส่งให้ประธานรวมไว้

๒๕. การคุ้มครองพยาน (ข้อ ๓๘-๔๔)

(๑) การคุ้มครองพยาน จะทำผิดวินัยหรือไม่ก็ตาม ถ้ามีคำขอ ผบ.และคำขอมีมูลต้องคุ้มครองทันที โดยไม่เปิดเผยข้อมูล ไม่กลั่นแกล้งเอง หรือไม่ให้ถูกกลั่นแกล้ง

(๒) กรณีนายกฯ ไม่คุ้มครอง ก.จังหวัดจะมีมติแจ้งให้ผู้กำกับดูแลดำเนินการเพราะไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย (อาจถึงขั้นถอดถอนก็ได้)

(๓) นายกฯ/ก.จังหวัด อาจสั่งให้พยานไปช่วยราชการที่สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดก่อน แล้วจึงปฏิบัติ ตามกฎหมายในภายหลัง

(๔) การคุ้มครองต้องกระทำทันที ในโอกาสแรกที่ทำได้

๒๖. การกระทำที่ปรากฏชัดแจ้ง (ข้อ ๔๕-๔๗)

นายกฯ จะดำเนินการทางวินัย โดยไม่สอบสวน หรืองดการสอบสวนก็ได้ ดังนี้

(๑) กรณีวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด และนายก อปท.เห็นว่าข้อเท็จจริงชัดแล้ว

๒) กระทำผิดไม่ร้ายแรงและรับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายก อปท. หรือผู้มีหน้าที่สืบสวน หรือกรรมการสอบสวน (ตามหมวด ๗) และบันทึกเป็นหนังสือไว้

(๒) กรณีวินัยอย่างร้ายแรง

๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก (ไม่รอ) เว้นประมาท/ลหุโทษ

๒) ละทิ้งราชการติดต่อกว่า ๑๕ วัน และนายก อปท.สืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบราชการ

๓) กระทำผิดร้ายแรงและรับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายก อปท.หรือผู้มีหน้าที่สืบสวน หรือกรรมการสอบสวน (ตามหมวด ๗) และบันทึกเป็นหนังสือไว้

(๓) กรณีหย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม

นายกฯ เห็นว่าอยู่จะเสียหาย จะให้ออกโดยไม่สอบสวนก็ได้

๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด แต่ให้รอ และนายกฯ เห็นว่าข้อเท็จจริงชัดแล้ว

๒) หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติไม่เหมาะสม และรับสารภาพเป็นหนังสือต่อนายกฯ หรือผู้มีหน้าที่สืบสวน หรือกรรมการสอบสวน (ตามหมวด ๗) และบันทึกเป็นหนังสือไว้

๒๗. “การตั้งเรื่องกล่าวหา”

หมายถึง การตั้งเรื่องเพื่อดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรืออย่างไม่ร้ายแรงก็ตาม เข้าใจง่าย ๆ คือ

- คนทั่วไปมักใช้คำว่า “ตั้งกรรมการสอบสวน”
- แต่ผู้มีหน้าที่ด้านวินัยจะใช้คำว่า “ตั้งเรื่องกล่าวหา”

“เรื่องกล่าวหา” ได้แก่ เรื่องราวหรือการกระทำหรือพฤติการณ์ทั้งหลายที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย (ไม่ใช่ฐานความผิด)

๒๘. ควรตั้งเรื่องกล่าวหา...เมื่อ

นายก อปท.ได้สืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า..มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยเสียก่อน ไม่ควรตั้งเรื่องกล่าวหาทันที เพราะจะทำให้ผู้นั้นเสียหาย

<u>หมายเหตุ</u> หากนายก อปท.ได้ตั้งเรื่องกล่าวหา (ตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย) โดยไม่มีการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเสียก่อน ก็อาจทำได้ แต่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง

๒๙. วิธีการตั้งเรื่องกล่าวหา

(๑) กรณีตั้งวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

๑) บันทึกแจ้งข้อกล่าวหา ๒) ในบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา ต้องระบุ (สาระสำคัญ) ก. ชื่อผู้ถูกกล่าวหา ข. เรื่องที่กล่าวหา

(๒) กรณีตั้งวินัยอย่างร้ายแรง

๑) ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑)

๒) ในคำสั่งนั้น ต้องระบุ (สาระสำคัญ)

ก. ชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

ข. เรื่องที่กล่าวหา (ไม่ใช่ฐานความผิด)

ค. ชื่อและตำแหน่งของกรรมการสอบสวน

ง. ชื่อและตำแหน่งของผู้ช่วยเลขานุการ (ถ้ามี)

๓๐. การยืมตัวกรรมการสังกัดอื่น

(๑) กรณีนายก อปท.เลือกกรรมการเองและออกคำสั่งเอง

๑) ประสาน (ภายใน) กับเจ้าตัวและต้นสังกัด

๒) เมื่อตกลง ให้ส่งหนังสือขอยืมตัวไปที่ต้นสังกัดนั้น

๓) ออกคำสั่งตั้งกรรมการ หลังได้รับหนังสือยินยอม

๔) ห้าม ออกคำสั่งรอ ป้องกันการโต้แย้งภายหลัง

(๒) กรณี ก.จังหวัดคัดเลือกและนายก อปท.ออกคำสั่ง

๑) ประสาน (ภายใน) กับเจ้าตัวและต้นสังกัด

๒) เมื่อตกลง ให้ส่งหนังสือขอยืมตัวไปที่ต้นสังกัดนั้น

๓) มีมติคัดเลือกหลังได้รับหนังสือยินยอม และ ห้าม มีมติก่อน ป้องกันการโต้แย้งภายหลัง

๔) ส่งรายชื่อที่รับการคัดเลือกไปให้นายก อปท.ออกคำสั่ง

๕) ก.จังหวัด อาจมอบเลขานุการประสานขอต้นสังกัดก็ได้

๓๑. ข้อควรคำนึงในการยืมตัว

(๑) ขรก.บนอำเภอ ยืมที่ นอภ./บนจังหวัด ยืมที่ ผวจ.

(๒) ขรก.ท้องถิ่น ยืมที่นายก อปท.ของผู้นั้น

(๓) ขรก.สังกัดอื่น เมื่อได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนแล้ว ต้องทำหน้าที่จนกว่าจะเสร็จสิ้น

(๔) กรณีไม่ทำหน้าที่ ผิดวินัยฐานขัดคำสั่งและละทิ้งหน้าที่

(๕) กรรมการสอบสวนควรแบ่งเวลามาปฏิบัติการสอบสวนให้แล้วเสร็จตามที่กฎหมายกำหนด เพราะมีผลทั้งต่อผู้สอบสวนและผู้ถูกสอบสวน

(๖) กรณีสอบยังไม่แล้วเสร็จและมีเหตุอันเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการสอบสวน อาจยื่นหนังสือลาออกจากการปฏิบัติหน้าที่ต่อนายก อปท. เจ้าของคำสั่ง (กฎไม่ได้เขียนไว้)

(๗) เมื่อยื่นแล้ว หากยังไม่ได้รับอนุญาต ต้องทำหน้าที่ต่อไป

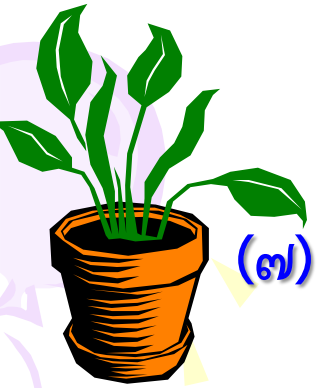

๓๒. นายกฯ เป็นคู่กรณี /ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร่วม (ข้อ ๔๙ ว.๔)

(๑) ให้ ก.จังหวัดตรวจสอบ หากเป็นจริงต้องแจ้งขอความยินยอมจากต้นสังกัดก่อนมีมติคัดเลือกกรรมการแล้วส่งรายชื่อให้นายก อปท. ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๒) เมื่อสอบแล้วเสร็จให้รายงานการสอบสวนไปยัง ก.จังหวัด

(๓) ก.จังหวัดพิจารณามีมติเป็นประการใด ให้นายก อปท.สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

<u>หมายเหตุ</u> เมื่อออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนในเรื่องใดไปแล้วจะออกซ้ำในเรื่องเดียวกันอีกมิได้ กรณีจำเป็นให้ใช้ “การเปลี่ยนแปลงคำสั่ง” แทน โดยต้องเท้าความถึงคำสั่งเดิมด้วยทุกครั้ง ไม่เช่นนั้นจะเป็นการตั้งกรรมการสอบสวนซ้ำ (ทำไม่ได้)

๓๓. วิธีดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

ให้สอบสวนตามที่นายกฯ เห็นสมควร ซึ่งมี ๓ วิธี ดังนี้

(๑) มอบ ขรก.ผู้ใต้บังคับบัญชาสอบสวนแทน หรือ

(๒) ตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างไม่ร้ายแรง หรือ

(๓) นำผลการสืบสวน/สอบสวน/ตรวจสอบข้อเท็จจริงที่มีกรรมวิธีขั้นตอนต่อไปนี้ครบถ้วนมาใช้ลงโทษได้เลย

๑) มีการแจ้งข้อกล่าวหา

๒) สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ทราบ

๓) ให้โอกาสชี้แจง รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

๓๔. วิธีดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

ให้ดำเนินการตามกระบวนการที่หลักเกณฑ์กำหนด กล่าวคือ

(๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (แบบ สว.๑) เท่านั้น

(๒) แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (แบบ สว.๒)

(๓) แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (แบบ สว.๓)

(๔) ให้โอกาสชี้แจงรวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหา (แบบ สว.๔)

(๕) สอบปากคำพยานทุกฝ่าย (แบบ สว.๕)

(๖) รายงานการสอบสวน (แบบ สว.๖)

๓๕. องค์ประกอบคณะกรรมการสอบสวน

ให้แต่งตั้งอย่างน้อย ๓ คน แบ่งเป็น

(๑) ประธาน ๑ คน

(๒) กรรมการ ๑ คน (ถ้าตั้งมากกว่า ๓ คน จะมีกรรมการเพิ่ม)

(๓) กรรมการและเลขานุการ ๑ คน

(๔) ผู้ช่วยเลขานุการ ๑ คน (ถ้ามี) แต่งตั้งจากพนักงานจ้าง/ลูกจ้าง ที่จบปริญญาทางกฎหมาย หรือได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือเคยเป็นผู้ช่วยเลขานุการกรรมการสอบสวนมาแล้วอย่างน้อย ๑ ครั้ง (ไม่มีหน้าที่ลงความเห็น)

๓๖. คุณสมบัติคณะกรรมการสอบสวน

(๑) แต่งตั้งจากข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นนั้น

(๒) กรณีจำเป็นหรือเพื่อความยุติธรรมจะแต่งตั้งจากข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นอื่น หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนโดยได้รับความยินยอมจากต้นสังกัดก็ได้

(ห้ามแต่งตั้งจากข้าราชการฝ่ายทหาร)

(๓) ประธานกรรมการต้องมีตำแหน่งระดับไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา (ดูตารางตามข้อ ๓๗)

(๔) กรรมการอย่างน้อย ๑ คน ต้อง

๑) เป็นนิติกร

๒) จบปริญญาทางกฎหมาย

๓) ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย

๔) เคยเป็นกรรมการสอบสวนมาแล้วอย่างน้อย ๑ ครั้ง

๓๗. ตำแหน่งระดับประธานกรรมการสอบสวน (ข้อ ๔๙ ว.๑)

<u>หลักการ</u>

๑. ประธานกรรมการสอบสวน ต้<u>องมีทั้งตำแหน่งและระดับ</u> ไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา

๒. ห้ามตั้งผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นประธานกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชา แต่เป็นกรรมการหรือเลขานุการได้

๓. ตำแหน่งระดับ ตามตาราง

ตำแหน่งระดับประธานกรรมการสอบสวน

ตำแหน่งระดับผู้ถูกกล่าวหา	ตำแหน่งระดับประธาน
๑. บริหารสูง (ปลัด)	๑. บริหารสูง (ปลัด)
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๒. บริหารสูง (รองปลัด)	๑. บริหารสูง (รองปลัด) ขึ้นไป
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๓. บริหารกลาง (ปลัด)	๑. บริหารกลาง (ปลัด)
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๔. บริหารกลาง (รองปลัด)	๑. บริหารกลาง (รองปลัด) ขึ้นไป
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ

ตำแหน่งระดับประธาน (ต่อ)

ตำแหน่งระดับผู้ถูกกล่าวหา	ตำแหน่งระดับประธาน
๕. บริหารกลาง (รองปลัด)	๑. บริหารกลาง (รองปลัด) ขึ้นไป
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๖. บริหารต้น (ปลัด)	๑. บริหารต้น (ปลัด) ขึ้นไป
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๗. อำนวยการต้น	๑. อำนวยการต้น ขึ้นไป
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๘. บริหารกลาง (ปลัด)	๑. บริหารกลาง (ปลัด)
	๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญ
๙. ตำแหน่งอื่น ๆ	๑. ข้าราชการส่วนท้องถิ่น
	๒. ข้าราชการพาลเรือนสามัญ

๓๘. การแจ้งคำสั่งแต่งตั้งกรรมการ

๑. แจ้งผู้ถูกกล่าวหา (ตามลำดับ)

(๑) มอบสำเนาคำสั่งให้ลงชื่อวันที่รับทราบ (นับวันคัดค้าน)

(๒) กรณีไม่ยอมรับ ให้ทำบันทึกมีพยาน ถือว่าทราบวันนั้น

(๓) ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน (พ้น ๑๕ วันถือว่ารับทราบ)

๒. แจ้งกรรมการสอบสวน

(๑) ส่งสำเนาคำสั่งให้กรรมการสอบสวน

(๒) ส่งเอกสารต่อไปนี้ให้ประธาน

๑) สำเนาคำสั่ง

๒) หลักฐานการรับทราบของผู้ถูกกล่าวหา

๓) เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

๔) ประธานลงลายมือชื่อรับทราบเป็นหลักฐานในสำนวน (เริ่มนับระยะเวลาการสอบสวน)

๓๙. สถานะของกรรมการสอบสวน

ไม่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๔๐. หน้าที่กรรมการสอบสวน (ข้อ ๒๗)

๑. เรียกส่วนราชการ หน่วยงานเอกชน ชี้แจง ส่งเอกสาร หรือ ส่งบุคคลให้มาชี้แจงในเรื่องที่สอบสวน

๒. เรียกผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลใด ชี้แจง ส่งเอกสาร หลักฐานในเรื่องที่สอบสวน

๔๑. หน้าที่ประธานกรรมการสอบสวน

๑. เรียกประชุมเพื่อวางแนวทางการสอบสวน (ครั้งแรก)

๒. เรียกประชุมตามปกติ กำกับดูแลการประชุม

๔๒. เหตุแห่งการคัดค้าน

๑. รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะกระทำการตามเรื่องที่กล่าวหา

๒. มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน

๓. มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา

๔. เป็นผู้กล่าวหา หรือคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาของผู้กล่าวหา

๕. เหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม

๔๓. วิธีการคัดค้าน

๑. ผู้ถูกตั้งกรรมการสอบสวน (หรือกรรมการคัดค้านตัวเอง) ให้ทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุแห่งการคัดค้าน ว่าจะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริงและยุติธรรมอย่างไร

๒. ยื่นต่อนายก อปท. ผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวน

๓. ภายใน ๗ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง หรือวันทราบเหตุคัดค้าน

๔. กรณีคัดค้านกรรมการที่ ก.จังหวัดเลือก ต้องดำเนินการเช่นเดียวกัน

๔๔. การสั่งคำคัดค้าน กรณีนายกฯ ตั้งกรรมการเอง

๑. ให้นายกฯ ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการทราบ

๒. ให้นายกฯ พิจารณาสั่งการภายใน ๑๕ วัน ดังนี้

(๑) เห็นว่าหนังสือคัดค้านไม่มีเหตุควรรับฟัง ให้ยกคำคัดค้าน

(๒) เห็นว่าหนังสือคัดค้านมีเหตุควรรับฟังได้ สั่งให้ผู้ถูกคัดค้าน พ้นจากกรรมการสอบสวน

๓. แจ้งผู้คัดค้านทราบ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวน

<u>ถ้านายกฯ ไม่สั่งการใดๆ ภายใน ๑๕ วัน</u>

- ให้ถือว่าผู้ถูกคัดค้าน <u>พ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน</u>
- ให้เลขานุการรายงานนายกฯ เพื่อเปลี่ยนตัวกรรมการสอบสวน

๔๕. การสั่งคำคัดค้าน กรณี ก.จังหวัดเลือกกรรมการ

๑. ให้นายกฯ ส่งสำเนาหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการทราบ

๒. ให้นายกฯ ส่งต่อไปยัง ก.จังหวัด ภายใน ๗ วัน นับแต่รับเรื่อง

๓. ให้ ก.จังหวัดพิจารณาโดยเร็ว แต่ไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่รับเรื่อง

๔. แจ้งผู้คัดค้านทราบ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการสอบสวน

<u>ถ้า ก.จังหวัดไม่พิจารณา ภายใน ๓๐ วัน</u>

- ให้ถือว่าผู้ถูกคัดค้าน <u>พ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน</u>
- ให้ ก.จังหวัดเลือกกรรมการคนใหม่แทนผู้นั้น

๔๖. ผลอันเกิดจากคำคัดค้าน ทั้งสองกรณี

๑. ให้กรรมการผู้ถูกคัดค้าน<u>หยุดปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว</u>

๒. รอจนกว่านายกฯ หรือ ก.จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลให้ทราบ

๓. การยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

๔. การพ้นจากการเป็นกรรมการ ไม่กระทบการถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

๕. หากกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านเหลือไม่ถึงกึ่งหนึ่ง กรรมการนั้นไม่อาจประชุมตามปกติได้ ต้องรอจนกว่าจะครบองค์ประชุม

๖. ถ้ากรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านเหลือนับองค์ประชุมได้ ให้สอบสวนต่อไป

๔๗. การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (สว.๒)

๑. เมื่อประธานลงชื่อรับทราบคำสั่ง ต้องประชุมครั้งแรกเพื่อวางแนวทางการสอบสวน

๒. หลังจากนั้น ให้เรียกผู้ถูกกล่าวหามาแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (สว.๒) โดยแจ้งว่า

(๑) เขาได้กระทำการใด

(๒) ทำเมื่อใด

(๓) ทำอย่างไร

๓. แจ้งสิทธิการนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าฟัง

๔. ถามผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดหรือไม่ อย่างไร

๕. หากผู้ถูกกล่าวมาแต่ไม่ยอมรับทราบ ให้บันทึกลงวันที่/สถานที่ โดยลงชื่อผู้แจ้งและพยาน ถือว่าทราบในวันนั้น

๖. ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบ ให้ส่ง สว.๒ ทางไปรษณีย์

๔๘. ผลการแจ้ง สว.๒

๑. <u>ถ้ารับสารภาพ</u>

(๑) ให้แจ้งว่าผิดกรณีใด

(๒) หากยืนยัน ให้บันทึกถ้อยคำ (ลงชื่อ) รับสารภาพไว้

(๓) ทำรายงานการสอบสวนเสนอนายกฯ (สว.๖) (ไม่ต้องทำ สว.๓/สว.๕) ถ้าต้องการทราบละเอียดสอบต่อได้)

๒. <u>ถ้าไม่รับสารภาพ</u>

ให้รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อ <u>แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา</u> (สว.๓) ต่อไป

๔๙. การแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (สว.๓)

<u>เมื่อประชุมพิจารณาพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา</u> (สว.๓) แล้ว ให้กรรมการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. มีหนังสือเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบ

๒. แจ้งข้อกล่าวหา (ว่าผิดกรณีใด ตามข้อใด หรือหย่อนฯ)

๓. แจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา (๒ ฉบับ) (โดยระบุวัน เวลา สถานที่ การกระทำ)

๔. ถามว่าจะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือจะให้ถ้อยคำ

(๑) ถ้ายื่นคำชี้แจง ให้ยื่นอย่างช้าไม่เกิน ๑๕ วัน

(๒) ถ้าให้ถ้อยคำ ให้นัดโดยเร็ว

๕. ผู้ถูกกล่าวหาจะอ้างพยานแล้วให้กรรมการเรียกมาก็ได้

๖. หากผู้ถูกกล่าวมาแต่ไม่ยอมรับทราบ หรือไม่มารับทราบ ให้บันทึกลงวันที่/สถานที่ โดยลงชื่อผู้แจ้งและพยาน ให้ถือว่ารับทราบในวันแจ้งนั้น

๗. กรณีไม่อาจแจ้งได้โดยตรง หรือมีเหตุจำเป็นอื่น หรือผู้ถูกกล่าวไม่มารับทราบ ให้ส่ง สว.๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปที่ที่อยู่ตามหลักฐานของราชการหรือสถานที่ติดต่อที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ไว้ (กรณีนี้ทำ ๓ ฉบับ) เมื่อล่วงพ้น ๑๕ วัน ถือว่ารับทราบแล้ว

๘. แม้จะไม่ได้รับ สว.๓ คืน หรือไม่ได้รับคำชี้แจง หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มาตามนัด ให้ถือว่ารับทราบแล้วและไม่ประสงค์จะแก้ข้อกล่าวหา กรรมการจะหยุดการสอบสวน หรือสอบต่อเพื่อทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมก็ได้

๙. ก่อนเสนอสำนวนฯ ต้องให้โอกาสชี้แจงตามขอ ถ้ามีเหตุผลอันสมควร

๕๐.การรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม

๑. ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อนายกฯ ถ้ากรรมการเห็นจำเป็น หากเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

๒. ให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงนำสืบแก้เฉพาะที่เพิ่มเติมนั้นด้วย

๓. ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงไว้แล้วมีสิทธิเพิ่มเติมก่อนสอบแล้วเสร็จ

๔. ระหว่างนายกฯ พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหายังสามารถชี้แจงต่อนายกฯ ได้ และให้รวมไว้ในสำนวน

๕. กรณีนายกฯ จะให้สอบสวนเพิ่มเติม ต้องกำหนดประเด็นไปให้กรรมการคณะเดิมสอบ หากคณะเดิมสอบไม่ได้หรือเห็นว่าจำเป็น จะตั้งใหม่ก็ได้ การสอบไม่ต้องทำความเห็น

๖. อนุวินัย/ก.จังหวัด จะให้สอบเพิ่มเติมต้องกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญส่งไปให้คณะเดิมสอบ

๗. กรณีพยานอยู่ต่างท้องที่ ให้อนุวินัย/ก.จังหวัด กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญส่งไปให้หัวหน้าส่วนราชการสอบแทน เรียกว่า “คณะทำการสอบสวน” มีสถานะเช่นเดียวกับกรรมการสอบสวนทุกประการ

๘. การแต่งตั้ง “คณะทำการสอบสวน” ดำเนินการเหมือนกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๕๑. การดำเนินการระหว่างสอบสวน

๑. ถูกตั้งกรรมการสอบสวน (วินัยร้ายแรง) ถูกฟ้องคดีอาญา (เว้นประมาท/ลหุโทษ) นายกฯ อาจ

(๑) สั่งพักราชการ (ตำแหน่งไม่ว่าง)

(๒) สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (ตำแหน่งว่าง)

๒. การสั่งต้องมีเหตุ ดังนี้ (ข้อ ๑๔ มาตรฐานให้ออก)

(๑) ถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา โดยอัยการไม่รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และนายกฯ เห็นว่าอยู่จะเกิดความเสียหาย

(๒) ผู้นั้นมีพฤติการณ์จะเป็นอุปสัคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อความไม่สงบขึ้น

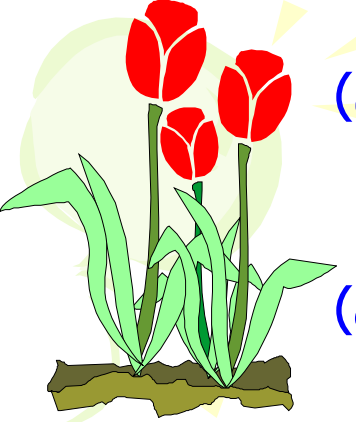

(๓) ผู้นั้นอยู่ระหว่างถูกควบคุม ขัง จำคุกในคดีอาญาติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วันแล้ว

(๔) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิดในเรื่องนั้น หรือถูกตั้งกรรมการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิดในเรื่องนั้น และนายกฯ เห็นว่าข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาชัดแล้วว่าผิดวินัยอย่างร้ายแรง

๓. นายกฯ มีอำนาจสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (ก. จังหวัดเห็นชอบ) เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้

๔. เมื่อสอบสวนพิจารณาแล้วเสร็จ ผู้นั้นไม่ได้ทำผิดหรือผิดแต่ไม่ถึงปลดออกไล่ออก หรือไม่มีเหตุอื่นที่จะให้ออกจากราชการ ก็ให้นายกฯ สั่งกลับในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกัน

๕. ผู้ถูกสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้มีสถานภาพเป็นข้าราชการตลอดเวลา

๖. เงินเดือน เงินอื่นและระยะเวลา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๕๒. ผู้ที่โอนมาจากที่อื่น/ประเภทอื่น

๑. ให้ ผบ.ดำเนินการทางวินัยตามมาตรฐานนี้

๒. ถ้าสืบสวนสอบสวนอยู่ก่อน ให้ดำเนินการจนเสร็จสิ้น

๓. ถ้าจะลงโทษ ให้ปรับบทตามกฎหมายเดิมนั้น

๕๓. คำว่า “การสอบสวนพิจารณา” ที่มีผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน/ระดับ

(ตั้งแต่ตั้งกรรมการสอบสวนถึงออกคำสั่งลงโทษวินัย)

๑. การสอบสวนพิจารณาของนายกฯ เมื่อแล้วเสร็จ เห็นว่า

(๑) ยุติเรื่อง/ภาคทัณฑ์ เลื่อนได้ทั้งสอง

(๒) ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน เลื่อนไม่ได้ ๑ รอบ

(๓) ปลดออก/ไล่ออก ห้ามเลื่อน

๒. การสอบสวนพิจารณาของศาล อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อคดีถึงที่สุด พิพากษาว่า

(๑) ยกฟ้อง/ไม่มีความผิด เลื่อนได้ทั้งสอง

(๒) มีความผิด ห้ามเลื่อน

๕๔. คำว่า “ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย” ไม่มีผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน/เลื่อนระดับ

นับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นมา เลื่อนได้ทั้งขั้นเงินเดือนและระดับ

สำหรับตำแหน่งนักบริหารงานของเทศบาลในปัจจุบัน อาจมีปัญหาเรื่อง “เลื่อนระดับ” หากจะเลื่อนระดับต้องหารือเป็นกรณี ๆ ไป

<u>หมายเหตุ</u> การถูกฟ้องคดีต่อศาลไม่กระทบต่อการเลื่อนใด ๆ

๕๕.หน้าที่หลักของคณะกรรมการสอบสวน

๑. สอบสวนตามที่กฎหมายกำหนด

๒. แสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหา

๓. ดูแลให้เกิดความเป็นธรรมตลอดระยะเวลาสอบสวน

๔. รวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา

๕. จัดทำบันทึกประจำวันที่สอบสวนทุกครั้ง (ใช้เบิกเงินสมนาคุณ)

๖. จัดทำสารบาญสำนวนสอบสวน

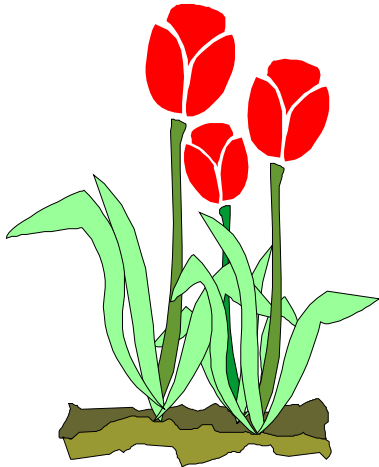

๕๖. องค์ประชุมคณะกรรมการสอบสวน

<u>องค์ประชุม</u> ในการสอบสวน มี ๒ ประเภท คือ

๑. องค์ประชุมปกติ (ประชุมทั่วไป)

(๑) กรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

(๒) ถ้าประธานฯ ไม่อยู่ ให้เลือกผู้ทำหน้าที่แทน

๒. องค์ประชุมพิเศษ (ประชุมแจ้ง สว.๓ และ สว.๖)

(๑) กรรมการไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

(๒) ถ้าประธานฯ ไม่อยู่ ให้เลือกผู้ทำหน้าที่แทน

๓. การสอบสวนที่องค์ประชุมไม่ครบ เสียไปเฉพาะครั้งนั้น

<u>การลงมติ</u>

ให้ถือเสียงข้างมาก (หากเท่ากัน ประธานออกเสียงชี้ขาด)

๕๗. องค์ประชุมพิเศษ

(แจ้ง สว.๓ และทำ สว.๖)

๑. ประชุมพิจารณาพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหา (แจ้ง สว.๓)

๒. ประชุมพิจารณาเพื่อลงมติ (ทำ สว.๖) ว่า ผู้ถูกกล่าวหา

(๑) ทำผิดวินัย หรือไม่ กรณีใด ข้อใด โทษสถานใด

(๒) หย่อนความสามารถ หรือไม่

(๓) มีมลทินหรือมัวหมอง หรือไม่

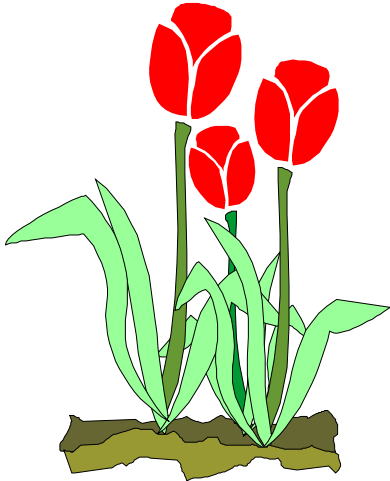

๕๘. ความหมายของแบบ สว.ต่าง ๆ

สว.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

สว.๒ บันทึกแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา

สว.๓ บันทึกสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

สว.๔ บันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา

สว.๕ บันทึกถ้อยคำพยาน (ทุกฝ่าย)

สว.๖ รายงานการสอบสวน

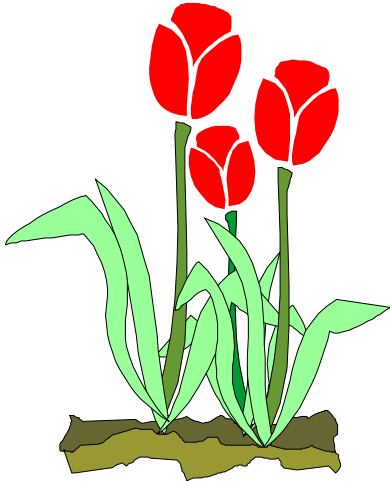

๕๙. ประเภทของพยานหลักฐาน

๑. พยานวัตถุ

๒. พยานเอกสาร

๓. พยานบุคคล

๔. พยานผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการพิเศษ

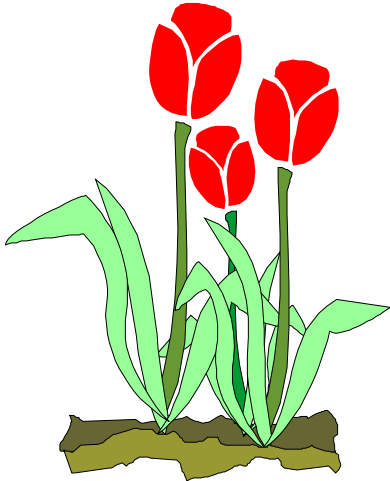

๖๐. การสอบสวนกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำผิดเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา

๑. กรรมการเห็นว่าข้อเท็จจริงชัดแล้ว

๒. ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นสรุปพยานหลักฐานโดยไม่ต้องสอบใหม่

๓. แล้วแจ้ง สว.๓ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

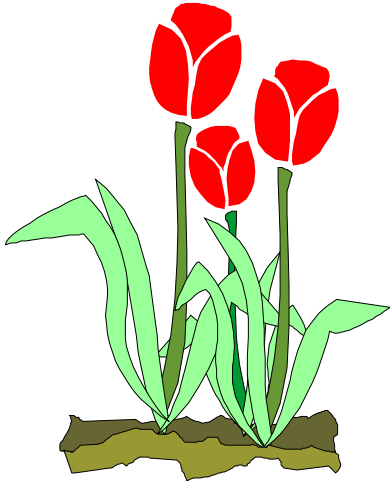

๖๑. ผู้ถูกกล่าวหาขอโอนระหว่างถูกสอบสวน

๑. อ้างไม่ให้โอนไม่ได้ เนื่องจากไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒. กรรมการสอบสวนต้องสอบต่อไปจนเสร็จ

๓. เสนอสำนวนต่อนายกฯ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

๔. ส่งให้ ผบ.ใหม่ของผู้ถูกกล่าวหา (โดยไม่ต้องมีความเห็น)

๕. ให้ ผบ.ใหม่ ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนอีกครั้ง ก่อนการพิจารณาสั่งการ

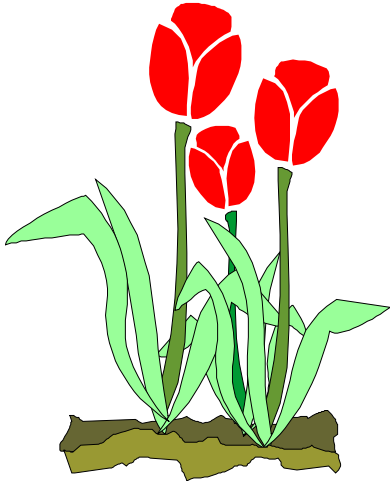

๖๒. ตั้งกรรมการสอบสวนในเรื่องเดิม

กรรมการสอบสวน พบว่า

๑. กระทำผิดเรื่องอื่นอีก

๒. พาดพิงข้าราชการผู้อื่น

ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ประธานกรรมการสอบสวนรายงานนายกฯ

๒. นายกฯ สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่อีก ๑ ชุด

๓. กรรมการตามคำสั่งใหม่ จะเป็นชุดเดิม/ใหม่ก็ได้

๖๓. กรณีผู้ถูกพาดพิงสังกัดอื่น

๑. ให้กรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นว่าผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำผิดหรือไม่

๒. ถ้าเห็นว่ามีส่วนร่วม ให้รายงานไปยังนายก ฯ โดยเร็ว

๓. นายกฯ ต้องส่งเรื่องนั้น (ถือว่าเป็นการชี้มูล) ไปยัง ผบ.ของ ขรก.ผู้นั้น เพื่อดำเนินการทางวินัยทันที (ไม่ต้องสอบข้อเท็จจริงใหม่)

๖๔. ประเด็นการสอบสวน

<u>ประเด็น</u> คือ จุดสำคัญที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัย เป็นจุดที่ยังโต้เถียงกันอยู่ หรือยังไม่ได้ความกระจ่างชัด

<u>ประเด็นการสอบสวน</u> มี ๓ ลักษณะ

๑. ประเด็นข้อกล่าวหา

๒. ประเด็นที่ฝ่ายกล่าวหาอ้าง

๓. ประเด็นที่ฝ่ายถูกกล่าวหายกขึ้นอ้างหรือโต้แย้ง

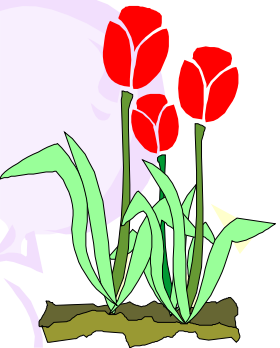

๖๕. ประเด็นสำคัญที่ต้องพิสูจน์ในการดำเนินการทางวินัย มี ๓ ด้าน

๑. ประเด็นเกี่ยวกับการกระทำในเรื่องที่กล่าวหา

ต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา

(๑) ทำอะไร (๒) ทำที่ไหน (๓) ทำเมื่อไร

(๔) ทำอย่างไร (๕) เพราะเหตุใด

เพื่อใช้ในการวินิจฉัยว่าได้กระทำผิดวินัยหรือไม่

๒. ประเด็นเกี่ยวกับกรณีความผิด

ต้องพิสูจน์ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดในกรณีใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยปรับบทลงโทษว่า ได้กระทำผิดตามข้อใด

๓. ประเด็นเกี่ยวกับความร้ายแรงแห่งกรณี

ต้องพิสูจน์ว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหามีพฤติการณ์ร้ายแรงเพียงใด หรือเสียหายแก่ทางราชการร้ายแรงเพียงใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยกำหนดระดับโทษหนัก/เบา ที่จะลงแก่ผู้ถูกกล่าวหา

๖๖. ประโยชน์ของการกำหนดประเด็น

๑. เป็นเครื่องนำทางให้การสอบสวนเป็นไปตามเรื่องที่กล่าวหา

๒. ทำให้การสอบสวนรอบคอบ รัดกุม รวดเร็วและได้ความจริง

๓. ทำให้ได้ข้อเท็จจริงโดยละเอียด ครบถ้วน

๔. ผู้ถูกกล่าวหาสามารถชี้แจงแสดงพยานหลักฐาน และแก้ข้อกล่าวหาได้โดยไม่หลงข้อต่อสู้

๖๗. หลักทั่วไปในการสอบสวน /รวบรวมหลักฐาน

๑. ทำบันทึกการสอบสวนประจำวัน

๒. ห้ามบุคคลอื่นร่วมทำการสอบสวน

๓. บันทึกการได้มาของพยานหลักฐานอย่างไร ผู้ใด เมื่อใด

๔. พยานเอกสารให้ใช้ต้นฉบับ หากหาไม่ได้ให้รับรองสำเนา

๕. ต้นฉบับสูญหาย/ถูกทำลาย นำบุคคลมาสืบได้

๖. ห้ามล่อลวง ขู่เข็ญ ให้สัญญาหรือกระทำการเพื่อจูงใจ

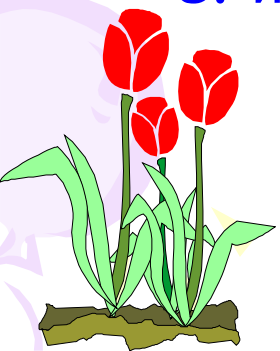

๗. การสอบให้เข้ามาทีละคน ห้ามผู้อื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นทนายความ หรือที่ปรึกษา หรือบุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนอนุญาต

๘. ในบันทึกถ้อยคำ ผู้ให้ถ้อยคำและกรรมการทุกคนต้องลงชื่อ

๙. บันทึกหลายหน้า กรรมการอย่างน้อย ๑ คนต้องลงชื่อด้วย

๑๐. การแก้ไขข้อความในบันทึกถ้อยคำ ให้ขีดทับแล้วตกเติม โดยผู้ให้ถ้อยคำและกรรมการอย่างน้อย ๑ คนลงชื่อกำกับ

๑๑. พยานมาแต่ไม่ให้หรือไม่มา ให้ตัดพยานและบันทึกเหตุไว้

๑๒. พยานล่าช้าหรือไม่สำคัญ งดสอบพยานได้ แต่ต้องบันทึก

๑๓. กรรมการสอบสวนต้องสอบให้หมดประเด็น หรือสอบให้สิ้นกระแสความ

๖๘. ระยะเวลาการสอบสวน

๑. ให้ดูระยะเวลารวมทั้งหมด คือ ๑๒๐ วัน เป็นหลัก

๒. ขอขยายต่อนายกฯ ได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน รวมเป็น ๑๘๐ วัน

๓. กรณีเกิน ๑๘๐ วัน ให้ประธานฯ รายงานนายกฯ ไปยัง ก.จังหวัด เพื่อเร่งรัด

๔. ระยะเวลาการสอบสวน เป็นเพียงเงื่อนเวลาเร่งรัด มิใช่เงื่อนเวลาบังคับ แต่ต้องกระทำโดยเร็ว เพราะหากล่าช้าอาจต้องรับผิดตามกฎหมาย

๖๙. การนับระยะเวลา

วันแรก - เวลาเริ่มต้น ให้นับตั้งแต่วันถัดจากวันแรก

วันสุดท้าย - การขยายเวลา ให้นับต่อจากวันสุดท้าย ถ้าวันสุดท้ายเป็นวันหยุด ให้นับวันทำการแรกเป็นวันสุดท้าย

<u>หมายเหตุ</u> การนับระยะเวลาทางวินัย ให้นับวันถัดเป็น ๑

๗๐. ระยะเวลาทางวินัย (เงื่อนเวลา)

ปกติใช้คำว่า “ทันที/โดยเร็ว/โดยไม่ชักช้า/โดยพลัน”

หากมีเงื่อนเวลากำกับ จะแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. เงื่อนเวลาเร่งรัด <u>แม้พ้นแล้วต้องรีบทำให้เสร็จ</u>

(๑) การตั้งกรรมการ/แจ้งคำสั่ง/แจ้งแบบต่าง ๆ

(๒) การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน

(๓) การสั่งสำนวนของนายกฯ/ก.จังหวัด

(๔) การพิจารณาของอนุฯ/ก.จังหวัด

๒. เงื่อนเวลาบังคับ <u>เมื่อพ้นแล้วทำต่อไม่ได้</u>

(๑) ตั้งกรรมการสอบเกิน ข้อ ๒๘ วัน ที่พ้นจากราชการ

(๒) คัดค้านกรรมการสอบสวนเกิน ๗ วัน

(๓) สั่งคำคัดค้านเกิน ๑๕ วัน กรณีนายกฯ ตั้งเอง

หรือเกิน ๓๐ วัน กรณี ก.จังหวัดเลือกกรรมการ

๗๑. สำนวนการสอบสวนที่เสนอต่อนายกฯ

ต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

๒. วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐาน

๓. ความเห็นของกรรมการสอบสวน

๔. กรณีกรรมการผู้ใดเห็นแย้ง ให้บันทึกติดไว้ในสำนวน

๕. ให้ประธานฯ นำสำนวนเสนอต่อนายกฯ โดยตรง (ห้ามเสนอตามลำดับชั้นปกติ เพราะเป็นความลับ)

๖. เมื่อได้เสนอสำนวนต่อนายกฯ แล้ว ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ

๗๒. การพิจารณาสั่งการของนายกฯ

เมื่อนายกฯ ได้รับสำนวนการสอบสวนจากประธานฯ แล้ว ต้องดำเนินการดังนี้

๑. ตรวจสอบความถูกต้องของสำนวน

๒. ต้องพิจารณาสั่งการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับสำนวนจากประธานกรรมการสอบสวน

๓. ตั้งกรรมการสอบวินัยไม่ร้ายแรง

(๑) กรรมการให้ยุติเรื่อง (ไม่ผิดวินัย)/นายกฯ เห็นด้วย ให้สั่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ/นายกฯ เห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง (ภาค/ตัด/ลด) ให้สั่งลงโทษตามที่นายกฯ เห็น

(๒) กรรมการเห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง (ภาค/ตัด/ลด) นายกฯ เห็นด้วย ให้สั่งลงโทษตามที่นายกฯ เห็น

(อาจต่างกันที่สถานโทษ)

(๓) กรรมการ หรือนายกฯ แม้เพียงฝ่ายเดียวเห็นว่า เป็นวินัยร้ายแรง ให้นายกฯ ออกคำสั่งตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรงใหม่ (ถือว่าเป็นการเริ่มต้นใหม่ โดยจะใช้สำนวนเดิมก็ได้)

๔. ตั้งกรรมการสอบวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) กรรมการให้ยุติเรื่อง (ไม่ผิดวินัย)/นายกฯ เห็นด้วย ให้สั่งยุติเรื่องเป็นหนังสือ/นายกฯ เห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง (ภาค/ตัด/ลด) ให้สั่งลงโทษตามที่นายกฯ เห็น

(๒) กรรมการเห็นเป็นวินัยไม่ร้ายแรง (ภาค/ตัด/ลด) นายกฯ เห็นด้วย ให้สั่งลงโทษตามที่นายกฯ เห็น (อาจต่างกันที่สถานโทษ)

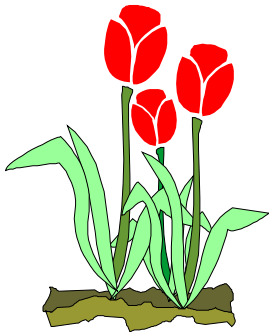

(๓) กรรมการ หรือนายกฯ แม้เพียงฝ่ายเดียวเห็นว่าเป็นวินัยร้ายแรง ให้นายกฯ รายงานไป ก.จังหวัดก่อน เมื่อ ก.จังหวัดมีมติ ให้ออกคำสั่งตามมตินั้น

๕. เมื่อมีการตั้งกรรมการสอบวินัย (ตั้งเรื่องกล่าวหา) แล้ว ผลจะออกมาอย่างไรก็ตาม (แม้แต่ยุติเรื่อง) นายกฯ ต้องรายงานไปยัง ก.จังหวัดทุกสำนวนเพื่อพิจารณา ซึ่ง ก.จังหวัดอาจสั่งเป็นอย่างอื่นก็ได้

๖. นายกฯ ต้องแสดงความเห็นของตน โดยแสดงเป็นหนังสือทุกครั้ง ถ้าเห็นแย้งให้แสดงเหตุผลด้วย

๗๓. ผลการสอบสวนเสียไป

๑. <u>เสียไปทั้งหมด</u> ถ้าคุณสมบัติคณะกรรมการไม่ถูกต้อง ให้กลับไปตั้งกรรมการสอบสวนใหม่ ข้อ ๗๑

๒. <u>เสียไปเฉพาะส่วน</u> เช่น องค์ประชุมไม่ครบ สอบปากคำไม่ถูกต้อง ให้ทำใหม่เฉพาะส่วน ข้อ ๗๒

๓. กรณีกรรมการสอบสวนไม่ได้แจ้ง สว.๓ นายกฯ ต้องสั่งให้กลับไปแจ้งโดยเร็ว

๔. การสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นสาระสำคัญให้นายกฯ สั่งกลับไปทำใหม่ ถ้าไม่ใช่สาระสำคัญ จะให้ทำใหม่หรือไม่ก็ได้ เพราะเป็นดุลพินิจของนายกฯ

๗๔. การ “สอบยัน”

หมายถึง การสอบปากคำผู้ที่เคยให้ไว้แล้วต่อกรรมการชุดอื่น เช่น กรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือ สตง. เป็นต้น

หาก “กรรมการสอบวินัย” จะนำถ้อยคำนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวน ต้องดำเนินการต่อไปนี้จึงจะใช้ได้

๑. ประชุมกัน แล้วมีมติให้นำสำนวนนั้นมาใช้

๒. ในสำนวนสอบครั้งนั้น ได้สอบใครไว้บ้าง

๓. ให้เชิญเจ้าของถ้อยคำนั้นมาพบกรรมการสอบสวน

๔. กรรมการถามเขาว่า “จะยืนยันถ้อยคำเดิมที่ให้ไว้ต่อ...เมื่อ.....หรือไม่ ?

๕. ถ้าเขายืนยัน ให้ลงลายมือชื่อไว้

๖. ถ้อยคำพยานใด “สอบยัน” ไม่ได้ ไม่ให้นำมาใช้

๗๕. การลงโทษทางวินัย

๑. ทำผิดในเรื่องเดียว แต่ผิดวินัยหลายฐาน ให้ลงโทษในฐานที่มีบทลงโทษหนักที่สุดเพียงสถานเดียว

๒. โทษเกี่ยวกับเงินที่นายกฯ ลงได้ คือ ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่ง ๒ % หรือ ๔ % ๑-๒-๓ เดือน ลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่ง ๒ % หรือ ๔ % ก.จังหวัดเพิ่มโทษเกินอัตรานี้ไม่ได้

๓. ถูกลงโทษปลดออก ได้รับบำเหน็จฯ เสมือนลาออก

๔. การสั่งลงโทษต้องให้เหมาะสม ไม่พยาบาท อคติ ฯลฯ

๕. การสั่งลงโทษ ห้ามสั่งให้มีผลย้อนหลัง (ยกเว้นมีเหตุ)

๖. ผู้ที่เคยถูกลงโทษในเรื่องนั้นมาแล้ว ถ้าจะลงใหม่ให้หนัก

(๑) ยกเลิกคำสั่งลงโทษเดิมก่อน จึงลงโทษใหม่

(แนวคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด)

(๒) ใช้คำสั่งเพิ่มโทษ จากโทษเดิม (แนววินัย)

<u>เหตุผลคือ</u> ไม่ต้องการให้ลงโทษซ้ำในความผิดเดียวกัน

๗. กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงคำสั่งลงโทษ ให้เท้าความคำสั่งเดิมด้วยทุกครั้ง

๘. แบบคำสั่งลงโทษ

(ลท.๑) ใช้ลงโทษภาคทัณฑ์

(ลท.๒) ใช้ลงโทษตัดเงินเดือน

(ลท.๓) ใช้ลงโทษลดขั้นเงินเดือน

(ลท.๔) ใช้ลงโทษปลด/ไล่ออกจากราชการ

(ลท.๕) ใช้เพิ่มโทษ/ลดโทษ/งดโทษ/ยกโทษ (กรณีปกติ)

(ลท.๖) ใช้ยกโทษ/งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ (กรณีอุทธรณ์)

(ลท.๗) ใช้ยกโทษ/งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ แล้วให้กลับ

๗๖. การรายงานไปยัง ก.จังหวัด

มี ๒ ลักษณะ คือ

๑. <u>รายงานเพื่อพิจารณา</u>

(๑) กรณีนายกฯ ออกคำสั่งลงโทษไม่ร้ายแรงแล้ว

(๒) กรณีเป็นวินัยร้ายแรง นายกฯ ยังไม่ออกคำสั่ง

๒. <u>รายงานเพื่อทราบ</u>

(๑) กรณี ก.จังหวัดเปลี่ยนแปลงโทษของนายกฯ

(๒) กรณีออกคำสั่งร้ายแรงตามมติ

การพิจารณาของ ก.จังหวัด

๑. ก.จังหวัดต้องพิจารณารายงานให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่เลขานุการ ก.จังหวัดได้รับเรื่อง

๒. ก.จังหวัดต้องส่งเรื่องให้อนุวินัย ทำความเห็นเสนอโดยอาจมีมติในคราวเดียวให้เลขาฯ เป็นผู้ส่ง

๓. อนุวินัย/ก.จังหวัด พิจารณาไม่แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน ให้ขยายเวลาในรายงานการประชุม (อ้างเหตุผลประกอบ) ไม่เกิน ๒ ครั้ง ๆ ละ ไม่เกิน ๓๐ วัน

๔. ก.จังหวัด อาจมอบหมายเลขานุการกรรมการสอบสวนเป็นผู้นำเสนอสำนวนในการประชุมของอนุวินัย/ก.จังหวัดก็ได้ แต่ห้ามพิจารณาหรือแสดงความเห็น

๕. เรื่องที่ ก.จังหวัดมีมติแล้ว แต่นายกฯ ยังไม่ได้ออกคำสั่งตามมติ ให้ ก.จังหวัดส่งมติไปให้ ก.จังหวัดใหม่พิจารณาได้เลยโดยไม่ต้องนำเข้าอนุวินัยอีก

๗๗. การนั่งพิจารณาของ ก.จังหวัด

๑. ผู้ใดเคยพิจารณาเรื่องนั้นมาแล้ว ไม่อาจพิจารณาเรื่องนั้นได้อีก

๒. กรณีประธานฯ ไม่เข้า ให้เลือกกันทำหน้าที่ประธานฯ

๓. เพื่อความเป็นธรรม ก.จังหวัดพิจารณาได้ทุกทิศทาง

๗๘. การพิจารณารายงานวินัยและมีอุทธรณ์

๑. อนุวินัยไม่ต้องพิจารณา

๒. สั่งเรื่องให้อนุอุทธรณ์พิจารณาฝ่ายเดียว เนื่องจากวินัยเป็นบททั่วไป อุทธรณ์เป็นบทเฉพาะ

๗๙. การดำเนินการของนายก อปท./ก.จังหวัด

๑. หากดำเนินการขั้นตอนใดไม่ถูกต้อง หรือขัดแย้งกับมาตรฐานทั่วไป

๒. ก.กลาง อาจใช้มาตรา ๑๙ วรรคสอง สั่งให้แก้ไขในเวลาอันสมควร

๓. หากไม่แก้ไข หรือปล่อยไว้จะเกิดความเสียหาย ก.กลาง อาจสั่งยกเลิกเพิกถอนได้

๘๐. เกี่ยวกับวินัย

๑. ผู้ขาดราชการในวันใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือหนีราชการวันใด วันนั้นไม่ต้องจ่ายเงินเดือนให้

๒. มติ ค.ร.ม., มติ ก.พ.เกี่ยวกับวินัย นำมาใช้กับพนักงานส่วนท้องถิ่นด้วย เว้นแต่มีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

๓. การไปเป็นพยานศาลหรือพนักงานสอบสวน จะถือว่าปฏิบัติราชการหรือไม่ต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป

๔. การให้ถ้อยคำกลับไปกลับมา ถือเป็นความผิดทางวินัย

๕. ถูกดำเนินคดีอาญา ต้องถูกดำเนินการทางวินัยด้วย

๖. ห้ามเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกกรณี

๗. สำนวนการสอบสวนทางวินัยต้องเก็บไว้ ๑๐ ปี

๘. เงินสมนาคุณคณะกรรมการสอบสวน ยังเป็น ๒๕๐/๓๐๐

๘๑. การล้างมลทินฯ

๑. เป็นกรณีที่ถูกลงโทษก่อนหรือในวันที่ ๕ ธ.ค.๕๐ และได้รับโทษทั้งหมดหรือบางส่วนไปแล้ว

๒. หรือกรณีสอบสวนแล้ว นายกฯ ให้ยุติเรื่องหรืองดโทษ

๓. ถือว่าผู้นั้นได้รับการ “ล้างมลทิน” หรือ “ให้ระงับการพิจารณา”

๔. ผบ./สตง./ป.ป.ช./ป.ป.ท. หรือหน่วยงานใดส่งเรื่องมาให้ดำเนินการทางวินัย ไม่สามารถทำได้อีกต่อไป

๘๒. เหตุของการออกจากราชการ

(๑) ตาย

(๒) เกษียณ

(๓) ลาออก

(๔) ถูกสั่งให้ออก

(๕) ถูกสั่งลงโทษปลด/ไล่

ตาย/เกษียณ ไม่ต้องทำเป็นคำสั่ง นอกนั้นทำเป็นคำสั่งและให้ ก.จังหวัดเห็นชอบก่อน เว้นไปทหาร

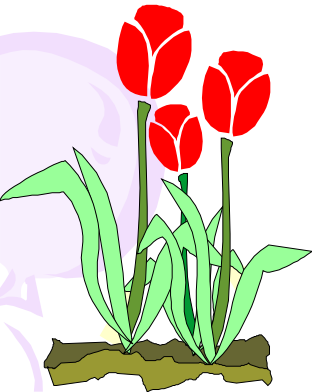

๘๓. นายกฯ สั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จ เมื่อ

๑. เจ็บป่วย ทำงานไม่ได้สม่ำเสมอ

๒. สมัครไปทำงานตามประสงค์ของราชการ

๓. ขาดสัญชาติ เล่นการเมือง จิตฟั่นเฟือน ทุพพลภาพ

๔. ไม่เลื่อมใสประชาธิปไตย

๕. ปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ต้องส่งเรื่องให้อนุวินัยทำความเห็นเสนอ และ ก.จังหวัดเห็นชอบก่อน

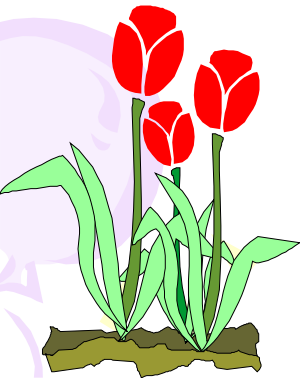

๘๔. หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติไม่เหมาะสม

นายกฯ ตั้งกรรมการสอบสวน (เหมือนวินัย) แล้วสั่งให้ออกตามมติ ก. จังหวัด เพื่อรับบำเหน็จฯ ได้

๘๕. สอบร้ายแรง ฟังลงโทษปลด/ไล่ไม่ได้

นายกฯ สั่งให้ออก เพราะมีมลทินหรือมัวหมอง เพื่อรับบำเหน็จฯ ได้

๘๖. คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ประมาท/ลหุโทษ

นายกฯ สั่งให้ออก เพื่อรับบำเหน็จได้

๘๗. ก.จังหวัดอาจกำหนดประเด็นให้สอบเพิ่มเติมได้

เมื่อพิจารณาเรื่องการให้ออกจากราชการทุกข้อ

๘๘. การสั่งพักราชการ/สั่งให้ออกไว้ก่อน

ถ้ามีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อไปนี้

๑. ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรง และนายกฯ เห็นว่า อยู่ต่อไปจะเสียหาย

๒. ถูกฟ้องคดีอาญาในหน้าที่ อัยการไม่รับเป็นทนายให้และนายกฯ เห็นว่า อยู่ต่อไปจะเสียหาย

๓. ถูกตั้งกรรมการสอบวินัยร้ายแรง และมีพฤติการณ์เป็น อุปสรรคการสอบสวน หรือจะก่อความไม่สงบ

๔. ถูกคุมขังติดต่อกันเกินกว่า ๑๕ วันแล้ว

๕. ถูกตั้งกรรมการสอบก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผิด และนายกฯ เห็นว่าเป็นวินัยอย่างร้ายแรง ให้นายกฯ ขอความเห็นชอบจาก ก.จังหวัด สั่งพัก/ให้ออกไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้

๘๙. การแจ้งคำสั่งพัก/ให้ออกไว้ก่อน

๑. ต้องแจ้งให้เจ้าตัวทราบโดยพลัน

๒. แจ้งไม่ได้หรือไม่รับ ปิดไว้ที่ทำงาน

๓. แจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน (พ้น ๑๕ วัน ถือว่าทราบ)

๙๐. ระยะเวลาการสั่งพัก/สั่งให้ออกไว้ก่อน

๑. ตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณา

๒. หากเจ้าตัวร้องทุกข์ ก.จังหวัดเห็นชอบ กลับก่อนได้

๙๑. การลาออกจากราชการ

๑. ต้องยื่นหนังสือลาออกล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๒. ถ้ายื่นน้อยกว่า ๓๐ วัน ให้นายกฯ อนุญาตเป็นหนังสือ

๓. นายกฯ ยับยั้งเพื่อประโยชน์ราชการได้ ๙๐ วัน

๔. อ้างถูกตั้งกรรมการสอบวินัยแล้วไม่ให้ลาออก ไม่ได้

๕. ขอถอนหนังสือลาออกได้ทุกเมื่อ ถ้าการลานั้นยังไม่มีผล

๙๒. ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

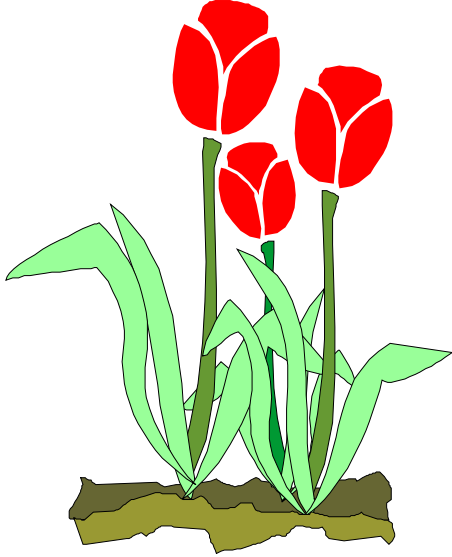

๑. ถูกลงโทษทางวินัย (๕ สถาน)

๒. ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ด้วยเหตุ

(๑) ขาดคุณสมบัติ

(๒) เจ็บป่วยทำงานไม่ได้สม่ำเสมอ

(๓) ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ

(๔) หย่อน/บกพร่อง/ประพฤติตนไม่เหมาะสม

(๕) ถูกตั้งวินัยร้ายแรง แต่ลงโทษไม่ได้ มีมลทิน

(๖) ถูกจำคุกเพราะประมาท/ลหุโทษ

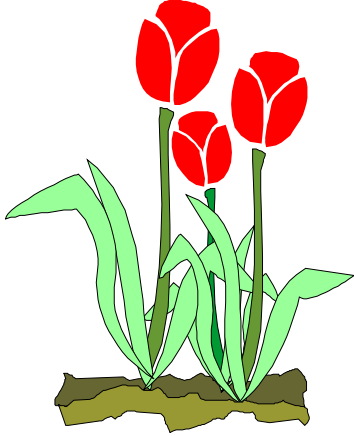

๙๓. การยื่นอุทธรณ์

๑. ต้องยื่นต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่รู้

๒. การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาคำบังคับ

๓. ถ้าตายก่อนให้ทายาทยื่นอุทธรณ์แทนได้ โดยให้นำ พรบ.วิธีปฏิบัติฯ/ป.พ.พ.มาใช้โดยอนุโลม

๔. มอบทนายความอุทธรณ์แทนได้ ถ้าจำเป็น

๕. ก.จังหวัดต้องส่งเรื่องให้อนุอุทธรณ์ทำความเห็น (กรณีไม่กำหนด ให้นำมาตรฐานวินัยมาใช้ด้วย)

๖. ก.จังหวัด (รวมอนุอุทธรณ์) ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จใน ๙๐ วันนับแต่วันที่เลขา ก.จังหวัดรับเรื่อง

๗. มติ ก.จังหวัดถือเป็นที่สุด

๙๔. อำนาจในการสอบเพิ่ม

ทั้งอนุอุทธรณ์/ก.จังหวัด มีอำนาจให้สอบเพิ่มได้เอง

๙๕. สิทธิของผู้จะอุทธรณ์

๑. ขอตรวจหรือคัดรายงานสอบสวน แต่ถ้อยคำบุคคลเป็นดุลพินิจของนายกฯ ว่าจะให้หรือไม่

๒. คัดค้านอนุอุทธรณ์/ก.จังหวัด ถ้ามีเหตุ

๙๖. หนังสืออุทธรณ์

๑. ทำถึงประธาน ก.จังหวัด

๒. ยื่นที่ศาลากลางจังหวัด/ผ่านนายกฯ (ส่ง ก.ใน ๗ วัน) /ทางไปรษณีย์

๙๗. อุทธรณ์รายใดมีปัญหาว่าจะรับได้หรือไม่

เป็นอำนาจดุลพินิจของ ก.จังหวัด เท่านั้น

๙๘. การออกจากราชการ ไม่ยุติการพิจารณา

อนุอุทธรณ์/ก.จังหวัดต้องพิจารณาอุทธรณ์นั้นต่อไป

๙๙. ผู้มีสิทธิร้องทุกข์

ยกเว้นเหตุแห่งการอุทธรณ์ นอกนั้นใช้ร้องทุกข์ทั้งสิ้น ถ้าเห็นว่า

๑. ผบ.ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้อง

๒. ผบ.ไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย

๓. ผบ.ทำให้ตนคับข้องใจ

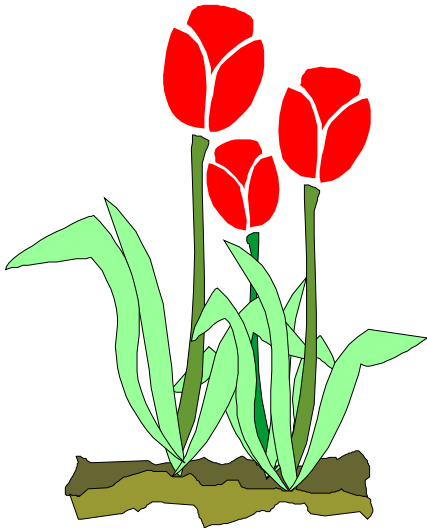

๑๐๐. การยื่นหนังสือร้องทุกข์

๑. ต้องยื่นต่อ ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่รู้

๒. ถ้าตายก่อนให้ทายาทยื่นร้องทุกข์แทนได้ โดยให้นำ พรบ.วิธีปฏิบัติฯ/ป.พ.พ.มาใช้โดยอนุโลม

๓. มอบทนายความร้องทุกข์แทนได้ ถ้าจำเป็น

๔. ก.จังหวัดต้องส่งเรื่องให้อนุอุทธรณ์ทำความเห็น (กรณีไม่กำหนด ให้นำมาตรฐานวินัยมาใช้ด้วย)

๕. ก.จังหวัด (รวมอนุอุทธรณ์) ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จใน ๙๐ วันนับแต่วันที่เลขา ก.จังหวัดรับเรื่อง

๖. สิ่งใดที่มิได้กำหนดไว้ ให้นำเรื่องการอุทธรณ์มาใช้โดยอนุโลม

มือถือ ๐๘๑ ๑๗๔ ๓๗๘๔

๐๘๒ ๓๐๐ ๒๕๕๕

E-Mail : prawitp๕๖@gmail.com